

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (5)

Izdan 1 januara 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9368

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, Č S. R.

Uredjaj za usavršenje zaptivanja i za povećanje trajanja čaura metka.

Prijava od 5 maja 1930.

Važi od 1 januara 1932.

Traženo pravo prvenstva od 6 maja 1929 (Č S. R.).

Kod čaura za topovska zrna nastaje vrlo često veoma znatno naprezanje čaure usled pregrevanja terajućim gasovima, usled čega se čaura ispupčava na obodu, što prouzrokuje rdavo zaptivanje čaure i time se veoma utiče na trajanje čaure. Ta pojava se ispoljava naročito kod kratkih čaura, gde se znatni deo slobodnog prostora za naboj nalazi još ispred čaure zrna.

Dalje, vrlo nepovoljno deluje upotreba sporo gorućeg baruta, koji srazmerno dugo posle sagorevanja deluje na čauru zrna i istu još ranije jako zagreva, kada u čauri zrna može da nastane takav pritisak, koji njene zidove pritiskuje na zidove prostora za naboj i prouzrokuje potpuno odvođenje toplote sa zidova zrna.

Prirodno je, da bi se ovaj nedostatak mogao ukloniti vrlo lako upotrebom veoma brzantnog baruta, ali zahtevano dejstvo topa traži na suprot sporo gorući barut tako, da pod takvim okolnostima spravljanje odgovarajuće savršene čaure zrna izgleda nemoguće.

U prkos tome, može se ovaj nedostatak potpuno ukloniti postupkom paljenja i rasporedom barutnog naboja prema pronalasku. U principu se prema pronalasku uklanja taj nedostatak time, da se paljenje terajućeg naboja izvodi po mogućnosti na njegovoj celoj dužini od jedamput, i to na intenzivan način. U tom se cilju upaljački vrtanj, čiji je zadatak paljenje naboja, izvodi za izvesan određeni naboj i za određeni cilj abnormalno dugačko i to tako, da se paljenje celog naboja vrši trenutno po ce-

loj dužini i dalje da se u čauri zrna vrlo brzo izazove dovoljan pritisak, koji pritiskuje zidove čaure metka o zidove prostora za naboj, pre no što zagrevanje čaure metka može da nastane u takvoj meri, da ono usled toplotnog širenja čaure metka može da prouzrokuje doformaciju čaure metka, koja nepovoljno deluje na čauru metka.

Pronadnim postupkom paljenja naboja, koje se vrši abnormalno dugim, kroz ceo terajući naboj prolazećim upaljačkim vrtanjem i pomoću rasporeda i razdele terajućeg naboja oko tog vrtanja, postiže se vrlo brzi početak paljenja naboja i istovremeno se time sprečava, da eksplozijom u donjem delu upaljenih delića barutnog naboja ostali delovi naboja, koji se nalaze u prednjem delu čaure ne budu izbačeni u slobodni deo prostora za naboj, pre nego što se upale.

Prema pronalasku postiže se dalje usavršavanje time, da se odgovarajući naboj smešta, da naleže što zaptivenije uz dno čaure, u kojem se cilju drži odgovarajućim poklopnim pločama, koje pružaju srazmerno veliki otpor, da bi se otežalo eventualno moguće pomeranje gornjih delića barutnog naboja. Ovako znatno pojačana poklopna ploča pruža svojom masom znatan dinamički otpor prema terajućim gasovima, koji ima kao posledicu povećanje pritiska u čauri, pre no što gasovi napuste njeno grotlo i ekspandiraju u prostoru za sagorevanje. Usled istog povećanja pritiska terajućih gasova naleže čaura na odgova-

rajućim zidovima komore za čauru ranije, no što isti imaju mogućnosti, da prodru između zidova čaure i prostora za naboj i da tako ne prouzrokuju deformaciju čaure i njeno rđavo zaptivanje.

Primer izvođenja predmeta pronalaska prestavljen je na priloženom nacrtu, iz kojeg se vidi položaj specijalnog upaljačkog vrtnja 6, koji prolazi kroz celu dužinu terajućeg naboja, u ovom slučaju sastavljenog od pojedinačnih naboja 1—5 smeštenih oko upaljačkog vrtnja. Cela sadržina terajućeg naboja, koju sadrži čaura, zatvorena je specijalnom poklopnom pločom 8, sastavljenom od zaptivačke ploče 9, zaptivačkog oboda 10 i kotura za opterećenje 11, koji delovi stvarno obrazuju izvesan drugi projektil u stvarnoj čauri, koji se ispuca u prostor za sagorevanje 12 ispod zrna 13.

Time, što se čaura pritisne na zidove prostora za naboj, koji čauri pruža dobro odvođenje toplote, pre no što se ista dejstvom strujećih gasova može da pregreje, je stvarno veoma zaštićena čaura, čime se njeno trajanje znatno produžava.

Patentni zahtevi:

1. Uredaj za usavršavanje zaptivanja i za povećanje trajanja čaura za zrna, naznačena time, da se paljenje terajućeg naboja (1—5) vrši na jedanput po celoj dužini naboja i na vrlo intenzivan način.

2. Uredaj po zahtevu 1, naznačen time, da je upaljački vrtnj (6), koji služi za paljenje terajućeg naboja (1—5) abnormalno dugačak i da prolazi ozdo na gore kroz ceo naboj smešten oko toga vrtnja.

3. Uredaj pa zahtevima 1 i 2 naznačen time, da su pokrivačke odnosno poklopne ploče (8), koje čvrsto drže terajući naboj, znatno pojačane i eventualno su izvedene od više slojeva (8, 9, 11), sastojećih se od znatnih masa, koji terajućim gasovima pružaju znatan statički i dinamički otpor.

4. Uredaj po zahtevima 1 do 3, naznačen time, da je donja poklopna ploča (8), koja drži terajući naboj snabdevena sa strane, koja naleže na barutni naboj, zaptivačkim obodom (10) i dalje sa pojačanim dnom dovoljnog otpora.

